

Mahjas weefis.

Mahja ar peesuhthichann
par paſti:

par gadu 1 rub. 60 lap.
" puſgadu 85 "

Mahja des peesuhthichannas
Nihga:

par gadu 1 rub. — lap.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel isdohis feſt-
deenahm no p. 12 faſtkohi.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaſchneekſ un apgahdataiſ.

Mahjas weefis isnaht ween reif pa nedelu.

Mahja
par ſindinaſchann:
par weenas fleijas ſmalta
rakſu (Betis-) rindu, jeb
to weetu, te tahda rinda
eenem, mahja 10 lap.

Kedafzija un eſpedizija
Nihgā,

Ernst Plates bilſchu- un
grahmatu-druckatavā pee
Beſtera baſnijas.

N. 6.

Seſtdeenā 7. Februari.

1876

K a h d i t a i ſ.

Saunatahs ſinas. Telegrafa ſinas.

Geſchſemes ſinas. No Nihgas: general gubernatora amats atzeltſ, — wifpabriga meſchlohpju ſapulze. No Saunas muſiſchās: ſchloſas-nama eefwehtifchana. No Kohnkeſes: iſſkaidrojumſ. No Beſterburgas: ſchibdu rekrutſchi. No Maſlamas: zelofchana uſ Sibiriju. No Uſtratanes: tureenas buſſchana. No Liſtiſes: malkas dahrgumſ.

A h ſ e m e ſ ſ i n a ſ. No Bahzijas: Biſmarck runa. No Galizijas: lon-terbandneeku ſiſiſ. No Pariſes: ehromohs igudrojumſ. No Kohnas: lar-dinals Antonelli. No Anglijas: Suezes tanala ahzijas. No Spanijas: Kar-liſtu pahmahſchana. No Turzijas: leelwailſju preeſchlitumſ. No Kolan-des: nemeerneekſ pahgubti. No Amerikas: waras-dardi.

Balti mahidi. Preeſchraſti u. t. pr. Atbilde uſ iſſkaidrojuma neſtaid-
rumeem Janu-Kempu baſnijas leetā. Sihki notikumi iſ Nihgas.
Peelikumā: Laimes kalejs. Meſcha rohſe. Graudi un ſeedi.

Saunatahs ſinas.

No Nihgas. Ar ilgu gaidiſchānu ſagaidijam reif druſzin ſneega, tā ka nu pa Nihgas eelahm jaw brauz ar kamanahm. Sals ari mehreni turahs. Ar tirgoſchānu ſchim brihſcham pa wejam.

No Wiſſemes. Iſ ſinahm par Wiſſemes mahzitaju-ſinodi 1875 g. redſamſ, ka weena komiteja, apakſch mahzitaja Kahlbrandt k. wadiſchanas, iſſtrahdajuſe jaunu krahjumu Lat-weeſchu garigu tautas-dſeefnu. Ar ſcho krahjumu Latwee-ſcheem dahwinajot 226 patihkamas garigas dſeefmas. — Preeſch derigu Latweeſchu tautas-rakſtu apgahdaſchanas — tā ſinodei ſinohts — eſoht Balkas ſkolotaju-konferenze zelta komiteja, ka ſtahwoht ſem mahzitaja Ulmann k. wadiſchanas. Sinodi uſaijinaja Ulmann k., weenotees ar teem Kurſemes mahzi-tajeem, kam taſ pats noluhſs, un zaur to abas mahju-ſinodes ſaweenoht uſ ſcho ſwarigu darbu. — Iſ tahm paſchahm ſinahm redſam, ka ta dahwinataja kaſ preeſch Walmeeras kurlmeemo-ſchloſas zelſchanas 30,000 rublu demuſe, ir kom-
tefa G. Mellin.

No Drukas-muiſchās (Kurſeme). Kā teel ſinohts, tad ſem trohna Drukas-muiſchās preeſch Dohbeles apgabala ir zelta biſchu kohpeju beedriba. Schai beedribai eſoht atwehlehts ari pahre ſemkohpibas leetahm ſpreest un runah. Jauna bee-driba ſawus dibinaſchanas ſwehtkuſ ſwinejuſe tai 18tā Jan-wari; winaſ beedru ſkaiſks ſneedſotees lihſs 20.

No Deenwidus-Kreewijas. Kā jaw laſitajeem buhs ſinamſ, tad lihſs kahdeem 136 tuhſtoſcheem Kalmuku diſhwo Kreewija un prohti kahdi 120 tuhſtoſchi Uſtratanes gubernija, kahdi 100 tuhſtoſchi Dones kaſaku apgabala un tee jiti Staw-ropoles gubernija. Kalmuki peeder pee tā noſauktas Buddha tizibas un tamdehl wehl ir pagani. Tagad eſohts nodoh-

mahts Kalmukuſ peegreest pee kriſtigas tizibas. Lai ſcho no-dohmu waretu iſpildiht, tikſchoht iſſuhthiti miſionari pee Wol-gas leelupes kraſteem un Raſpijas juhraſ kraſteem. Kahda data no ſwehteem rakſteem jaw kalmuku walodā pahrzelta; ſchee pahrzehlumi tikſchoht pahraudſiti un tad par tam gah-dahts, ka wiſa biſbele teel Kalmuku walodā pahrtulkota.

No Bahzijas. Pee walſis ſapulzes ſhegſchanas Biſmarckſ kahduſ wahrdus runajis pahre iſſkaidroſchānu, ka wiſch to alaſchin mehſs dariht. Schahda iſſkaidroſchana bija deeſgan waijadſiga, jo pee ſpreeſchānahm walſis ſapulze bija raduſchees daſchi aſi ſaſtrihdeſchānahſ- un pretoſchānahſ-wahrdi, kaſ zaur mineto iſſkaidroſchānu ſawu aſumu ſaudejufchi.

No Italijas. Ir nodohmajufchi Liberis leelupi regulee-reht. Wezais Garibaldi pee ſchihſ reguleereſchānas nem leelu dalibu un lohti par to ruhpejahſ; wiſch ari lizis preeſchā miniſterijai preeſchlitumu pahre mineto reguleereſchānu. Mi-niſterijai atkal ſawus preeſchlitumſ un ſawu preeſchlitumu aiſſtahwedama wina aiſſcheuſe wezo Garibaldi u. Pahre ſchahdu aiſtikſchānu ja-ihdſis Garibaldi eelizis ſihwu rakſtu awiſes pret miniſteriju, tur iſſazidamſ, ja miniſterija wina preeſchlitumu atmeſtu bet ſawu paturetu, tad zaur to walſtei buhtu daudſ leelakas iſdohſchānas. Miniſterija pahre Gari-baldi a duſmoſchānohs deeſgan ſabihjuſehſ, jo Garibaldi am ir daudſ draugu, ihpaſchi ſtary ſemakas kahretas laudim un ſtrahd-neekeem, tapehz wina baidahſ, ka Garibaldi ſawā ja-ihgſchānā neſahſ laudis muſinaht pret miniſteriju. Weenu ſapulzi wiſch jaw eſoht noturejis.

No Wiſnes teel ſinohts, ka Auſtrijas walſis-ſapulze tik-ſchoht atklahta ſchi mehneſcha beigās. Dalmazijas guberna-tors ir uſaijinahſ, lai uſ Wiſnu nahſtu un tur ſanentu no-ſajijumſ, ka rohbeſchāſ ir ſchim brihſcham ja-apwakte.

Telegrafa ſinas.

No Beſterburgas tai 5. Februari. Leelſirſtenes Marijas Nikolajewnas weſelibas buhſchana palikuſe ſliktala, tā ka par iſweſetofchānohs jaruhpejahſ.

No Berlinaſ tai 5. Februari. Bahzijas trohnamantneekſ aiſbrauzis uſ Dreſdeni. — Turzija ſipri iſrihto ſawus kara pulkuſ. — Karliſti tikufchi atkal ſipri ſalauti, tā ka wineem bija ja-attahppjahſ un jadohdahſ uſ Nawarru.

No Kohnas tai 4. Februari. Italijas trohnamantneekſ prinzis Humberts ſchini pawafari nodohmajis uſ Kreewiju braukt un tad ari apraudſihſ muſju angſtu Keisaru.

Geschiedenes finas.

No Rihgas. „Waldibas wehstnesis“ sino, ka islaidi Wi-fu-augstata pawehle, ka Baltijas general-gubernatora amats ir atzemas un ka tahs trihs Baltijas gubernijas (Widseme, Kur-seme un Igaunu seme) tapat ka zitas walsts gubernijas turp-mak no saweem gubernatoreem pahrwaldamas. General-gubernatora kanzeleja teef atzelta un atkes un ziti papihri teef nodohiti guberniju kanzelejas.

— Trešča wispahriga Kreewu meschkohpuju šapulze tiks šcho gadu notureta Rihgā no 3šča lihds 10tam Augustam. Šchimi šapulze warehs dalibu nemt ar balsofšanas teesibu wisi muischu ihpafšneeki, kureem meschi peeder, meschu-kungi, wisi pee meschu pahrwaldibas deenastā bijušchi un wehl deenastā buhdami amata-wihri un wisi tee, kas waj nu Kreewijas jeb ar ahrsemju mahzibas weetas bijušchi jeb uniwersitetes mahzibas stahwofli mescha kohpšchanā šafneegufchi. Wifas jautafšanas ir jaw eepreelšchu ja-usdohd lihds 1mam Merzim pee Behterburgas meschkohpuju beedribas, kas atrohdahs walsts domehau ministerijas namā, lai tahs waretu deenas kohrtibā usament. Teem, kas pee schihs šapulzes grib peedalitees, wajaga peeteiktees lihds 15tam Juli waj pee minetas beedribas Behterburgā, jeb ari pee isdaridamas komitejas Rihgā. Ari par tam tilšchoht gahdahts, ka brauzejeem us Rihgu til-lab pa dselšzetu kā ari ar damstugeem tiks braufšanas makša pamasintata.

— Scho šwehtdeenu buhs Lat. beedribā teatera israhdi-šchana. Tiks israhdihts „Muzeneeks un muzeneeze“ un lihds špehlehs A. Allunana un Schwarzā k. k. un Magohne jaun-kundse. Šchi fina buhs patihkama wiseem teatera draugeem.

No Jaunas-muischas. Mahjas weefis mums aishweenu nef finas par kahdeem jaukeem peedšihwojumeem Latweefchu starpā, tamdehl dohmaju, ka zeen. lasitaji nekanošees, kad ari no muhju apgabala kahdu jauku peedšihwojumu pastahstu. — Jaunās-muischas pag., Rihgas tuwumā, Widsemē, kur lihds šchim til ta weeniga mahja preelšch fshohlas bij pirka un kura aridsan wehl dehl pakritušchas buhšchanas un nespeh-šchanas pawifam bij isputejuse un gandrifs jaw kohpā gah-sahs, tur ar Deewa palihgu ustaišija pagahjušchā gadā, lai gan kohla, bet glihtu un ruhmiņu fshohlas ehku us tahs pa-šchas jaw agral pirktas gruntē. To nu gan ari war šapraft, ka tas šchim masam pagastam ween — bes ihpafšneeka pa-lihdšibas — weegli wis nenahja, jo it ihpafchi, kā awifes lafam, tad ari dascha laba artawira, kas buhtu pee schihs ehlas ustaišifšanas deriga, pa zitu zetu aishripojuse. Triju-lungu deenā, tai 6tā Janwari 1876. gadā bij nolikts šcho mahju eeswehtihht. Tai deenā pehz basnizas laifa, laudis baru bareem us jauno fshohlas-mahju dewahs, kur no pagasta fshoh-lotaja un pagasta wezaka us to laipnigako tika šanenti, at-brauzā ari šcha pagasta zeen. leelškungš ar šawu dehlu, kufsch ari us šcho gohda deenu bija eeluhgti, un zeen. draudses mah-zitajs ar tahs pašchas draudses basnizas pehrmindera leelškungu, un tad šastahs eeswehtifšana. — Wifs pirms nodseedaja wisi kohpā weenu dseefmu no dseefmu-grahmatas un nu mah-zitajs tureja jauku eeswehtifšanas runu, kura wifsch šcho jaunu fshohlu falihdsinaja: 1) ar kahdu šwezi, kura aishdedi-nata naw jaleef apafsch puhra, bet us luktura, ka ta spih-detu wiseem laudim, un 2) ar to jauku rihta šwaigšni, kas teem pagahneem Austruma semē šchāi Treju-lungu deenā at-

spihdejuse; tahda rihta šwaigšne efoht šcham pagastam šchi fshohla, zaur kuras efoht zerams, ka šchis pagasts, kas kah-dus gadus atpakať efoht stahwejis ne-avgaismohts, wairaf un ahtraf us preelšchu buhšchoht felt. Jaw pehdejā laika efoht pagastam pawifam zits gohds un zita flawa redsama, — (laikam gan, zil es sinu, kamehr pagasts pats us šawahm kahjahm stahw un preezajahs par kreetnu un teizamu pag-wezako) — kā ari runatajs isteiza, ka šcham pag. wezakam, kas jaw defmito gadu šawā amatā uftizigs strahda, ne-efoht neweena pehznahtama, kas šchini weetā šawu gudribu waretu smelt, bet wisi zil Deews winam peefschkibris, til ari wifsch efoht atnehmis un wifus pats jaw dsestrā semes flehpiti efoht guldinajis, — tad tatschu wifsch ne-apnizis strahdaht preelšch ziteem; tadeht lai Deews winam ari palihdsoht un wiau šwehtijohht wezuma deenās. — Us to tad nodseedaja behrnu kohris weenu no fshohlotaja mahzitu motetti, un pehz tam tad mahzitajs ar šwehtifšanas wahrdeem atwehleja šcho mahju Deewa šwehtai šargafšanai. — Kad pehz to dseedataji wehl daschadas dseefmas bija nodseedajufchi, tad gahja wisi gohda weefi pee maltites, kur daschadas laimes wehleššanas tika usfertas un „augsta laime tam,“ nodseedata. Kad nu tahdā wifšē no wifahm pufehm preezigas pateizibas isfakoht un pa starpahm jauki dseedoht ari wehls walars bij peenahjis, tad latris pag. wezakam par šcho isrihlošchanu pateikdamees, pree-zigs dewahs us mahjahm. No šawas pufes peeleetu wehl tohs wahrduš: Lai nu ta fshohlas ehla ween nepufschlotu šaneneefschu walsti, bet tur ari eelšchā dšihwotu tahds šaim-neeks, kas ari proht tahs jaunās širdis pufschkoht, kas Deewam garigi spihd! —

M. M.

No Kohlneses mums šchahds isflaidrojums peefuhhtihhts:

Ta fina no Kohlneses draudses, ko R. J. k. pašneedša Mahjas weefa lasitajeem eelšch № 5, ir neriktiga. Pateefi-gis notikums ir šchis: „Wl. fshohlotaja šewwa P. . . . kundse 24. Dezemberi ir panehmufi kohpt behrnu is weenas wahju familijas.“ — Ka weena mahte eedohd šawu behrnu kohpt ohtrai mahtei, un ka daschi wezaki peenem šwešchu behrnu audseht, kas naw nemas šwešcha leeta; dohmaju, ka ari R. J. k. tahdu pašihst. Wifs zits, ko R. J. k. rakstija, kā: seemas-šwehtu šchlinkiba, kristiba, butele ruma u. t. j. pr. ir meti, kuru war peenemt tikai weeglprahctigi un lehtizigi zilweki. —

Luhdsu, ka „Mahjas weefa“ redakzija dohtu weetu šchāi isflaidrošchanai tuwakā numurā.

W. D.

No Behterburgas. Kā kahda Kreewu awife (Graschdanin) sino, tad walsts-padohmes wispahrigā šapulze tizis pahrspreests, kā schihdi isturejufchees wispahriga kara-deenasta ispidifšana un pee tam tizis atrasts, ka gandrifs pufe, 46 procentes, no wiseem pee kara-deenasta ispidifšanas peederigeem sinajufchi no tam atšwabinatees. Tas truhkums, kas zaur schihdu atraufšanohs no deenasta iszhelees, bijis islihdšinajams zaur ziteem rekrufcheem, kas wiau weetā tika nodohiti. Minetā šapulze, kā teef sinohts, ari pahrspreedufchi, kas buhtu da-rams, lai tahdu nebuhšchanu waretu ismihzinahht; tad ari pahrspreedufchi, waj tas truhkums, kas zaur schihdu atraufšanohs iszhelees, efoht zaur ziteem rekrufcheem ispidams. Walsts padohne nospreedufe, ka minetais truhkums ne-efoht wis zaur ziteem rekrufcheem atlihdšinajams.

— Šche klahht peeleklam ari to sinu iš „Waldibas wehst-nescha“, ka tilšchoht fastahdihts raksts jeb rulis, kura tahs

fwehtu deenas ussimeetas, kuras tee kara-deenastā stahwedamee schidhi teef, no deenasta-darbeem atfwabinati, lai waretu fawus fwehtikus fwehtih.

No Massawas. Suhrneezibas beedribas darischanu-wedejs, C. Waldemara k., dabujis is Bremenē rakstu, kura teef sinohts, ka Brehmenē trihs mahziti lungi (Dr. Finš, Dr. Brehms un grafs Waldburg-Zeil) ir nodohmajuschi Merza mehnescha fahkumā zaur Behterburgu un Massawu dohtees us Bakar-Sibiriju, lai scho semi waretu jo sikhaki ispehtih. Weidsoht wini griboht pa Dbes leelupi brautt us leiju, lihds pat winas grihwai. Wini nu kuhds Waldemara lungu, lai tas wineem wisadas preeksch schi zeta waijadfigas sinas peefuhhtu.

No Astrakanē teef sinohts, ka zaur schihs seemas stipro fahu tur behdigas buhschanas notikuschas. Seema jaw fahfufehs 5ta Nowemberi ar stipru fahu, bet sneegs tohti mas snidhs, ta ka klajumi palikuschi tihri bes sneega un ar ledu apfaluschi. Tahda buhschana nu par leelu pohitu gana-taustahm un wina ganameem pulkeem, kam tihri badu jamist. Zitahm seemahm ganamee pulki, sneegu nokasijuschi, stepes atrada apafsch sneega fahli, no kam tee pahrtika, bet tagad wiss ar ledu pahrschalis, ta ka lohpiini newar pee sahles peetih, jo ledu wini nespehij nokasih. Zaur schahdu buhschana nu lohpi palikuschi tohti lehti, ta par prohwi aitis tikufchas pahrdohstas par 30 lihds 20 kap. gabala; turpreti labiba ir tohti dahrga (pehz tureenās eerafteem labibas tirgeem), mafajohht par weenu tschetwertu (3 puhri) ausu 5 rubl. 60 kap. Ta weeniga leeta, kas schini seema labi isdohdahs, ir sweija; sweijneekem ir tagad laba pelna zaur to, ka wini fawas siwis war weegli tahdu aissuhhtih.

No Tiflises pilskhehtas teef sinohts, ka zaur schihs seemas stipru fahu til dauds malkas jadehsinata, ka malkas zena schim brihscham tohti augsta palikuse, ta par prohwi par weenu flehpi malkas mafajohht 4 lihds 5 rubli.

Ahrsemes sinas.

No Bahzijas. Bismarks walsts sapulze turejis tohti eewehrojumu runn, kas no ahrsemes awihsehmu teef eewehrota un pahrspreesta. Bismarks fawa runa isfazija daschus pahremtumus Bahzijas ta nofauktai krusu-awisei (Kreuz-Zeitung), ka ta nereki pret waldbibu strahdajohht un nepareisas sinas laudis ispauschohht, ihpaschi tahdas wehtis pasneegdama, it ka winsch, prohti Bismarks, us kazu dohmatu un meeru negribetu ustureht. Tahdas wehtis tad ari ahrsemes fahelhuschas nemeera dohmas un weetahm ari naidigu prahtu pret Bahziju. Ta tad nu stary Bismarku un mineto krusu-awisi isjelsees schwa zihnischanahs, bet politikas wihri neweenu brihdi neschaubahs, ka Bismarks dabuschohht wirerohku un tas ari ir labi, jo krusu awisei naw wis ihsti teizami zenteeni, wina aissahw wezu laiku zenteenus un turahs us ultramontanu pusi. — Bismarka runa, ka jaw minejahm, teef daudskahrt pahrspreesta, ta par prohwi kahda Frantschu awise, pahr Bismarka runu sinodama, faka, ka ta runa esohht tohti teizama un buhschohht politikas fahsihwe par meera-apdrohschinataju, jo tani Bismarks esohht skaidri isfazijis, ka wina politikas zenschanahs esohht meera zenschanahs; tilai mineta Frantschu awise noschello, ka Bismarks schahdu fawu politikas zenschanahs nesohht agrakt isfazijis, jo zaur to daschas bailigas dohmas pahr gaidameem kareem nebuhtu raduschahs. No leela swara

ir ta buhschana, ka weena Frantschu awise atsihsti Bismarka politiku par meera politiku.

No Galizijas. No tureenās teef sinohts pahr schahdu konterbandneeku stiki pee Kreewijas-Galizijas rohbeschahm. Tur kahds pulzinsch Galizeeschu semneeku ar dseefmahm un faro-geem pawadija nesen sahrku par rohbeschahm, fazidami, ka griboht fawu lihki paglabahht Oksufchas kapos Kreewijas data. Bet patlaban, kad behrineeku rinda nahza par rhobeschahm, te ari pamanija Kreewu rohbeschu-fargus jahjam. Tee peejahjuschi nespehja fawu sinkahribu fawaldihht un kuhds, lai wineem atkaujohht druzzin paslatitees lihka gihmi. Behrineeki redjedami, ka rohbeschu fargi no fawas kuhgshanas neatlaidisees, nolika sahrku pee semes un dewahs muht atpakat par rohbeschahm. Rohbeschu-fargi leelu sahrku atwehrujchi atrada eelsh ta labu pulku muzinu, pilnas ar spirtu.

No Parishes. Tur kahds fabrikants esohht isgudrojis tahdas turpes, kas ir kurinajamas, un zits kahds gudrineeks Briseles pilskhehta atkal isdohmajis taisihht tahdu speeki jeb nuhsu, kas ir kurinajama. Ja wehl isgudrotu kurinajamu zepuri, tad gan waretu pret to sihwako seemu atturetees, ja tahdas turpes apautu, tahdu zepuri galwa usliktu un tahdu speeki rohka turetu.

No Rohmas. Ka no tureenās teef sinohts, tad pahwesta eespehijigais padohma-dewejs un pahwesta waldbibas politikas waditajs kardinals Antonelli esohht ar kaulu fahpehm stipri fahlimis un lai gan beidsama laikā fahpes druzzin masinajuschahs, tad tomehr wina weselibas buhschana deesgan wahriga. Apdohmadami, ka kardinals Antonelli ir ta fakohht pahwesta laba rohka, to apdohmajohht jafaka, ka schi fahlimschana deesgan eewehrojama un ja Antonelli mirtu, tad daschi pahrgrohsijumi pahwesta waldbibas zenteenos gaidami. Pahr Antonella dsihwes gahjumu waram schahdas sinas pasneegt: Antonelli ir dsimis 1806ta gada un pahwestam Gregoram waldoht eestahjajs par garidsneeku deenastā. Kad tagadejs pahwests Pius usnehma pahwesta waldbibu, tad Antonelli tika eezelts augstos amatos, kur winsch leelu eespehju panahza politikas leetas. Kad pahwestam Piusam bija 1848ta gada no Rohmas ja-aishch, tad Antonelli wina pawadija. Kad pahwests wehlaki atkal fawu waru Rohma nogrunteja, tad winsch Antonelli u eezehla par fawas walsts padohmes preekschneeku, kura amata Antonelli wehl schim brihscham atrohdahs.

— Schellahht wehl peeleekam to sinu, ka Wahzu kardinals Hohenlohe tizis no pahwesta fanemis un diwi fundas ar wina farunajees. — Wahzijas wehstneeks wairak reisu Hohenlohi apraudsijis.

No Anglijas. Pahr to jaw daudj reis sinota Suezes-lanata alziju wirschanu tagad jo plaschakas sinas ilaistas, ka tahs Anglijas parlamentē no waldbibas puses tika dohtas. Tas bijis ta: Anglijas generalis Stantons Egipte buhdams bija sinahht dabujis, ka Franzijas naudas wihri griboht nopirkt Suezes lanata alzijas. Scho sinu winsch nolaida fawas waldbibas ministeram lordam Derby un tas tad gahdaja, ka Anglija tahs alzijas nopirka. Franzijas wehstneeks Londone bija pee lorda Derby peeprasahs, ka ihpaschi ar to alziju wirschann esohht un pee tam fawas bailes isfazija, ka Egiptes kehniusch laikam nespehchoht tahs peenahlamahs intrefes par wirktahm alziahm ismahht. (Intrefschu mafaschana il gaudus sneedsahs lihds kahdeem 1,400,000 rubl.) Ja nu tas notekohht, tad laikam Anglija dabuschohht tahdu waru Egipte,

ka tur eetaifichotees par waldneezi. Lords Derby us tam atbildeja, ka Anglijai ne prahta galā ne-esoht, Egiptē kahdu waru panahst.

No Spanijas. Kā no Bilbao pilsēhtas teel sīnohts, tad Karliski, arweenu stipraki spaiditi, esoht til tahtu no waldibas kara-pulkeem sawaldsinati, ka Karliskeem gan drihsumā buhs japadohdahs; turklaht wini ari wijsu duhschu saudejuschi preeksch turpmalas karoschanas. Tauta pate, ka prohtamē, jaw fen karu apnikufe un newar to deenu fagaidiht, tur reis kara-breemas buhs beigtas. No wisahm pusehm balsis pazehlu-schahs, kas pehz meera fauz un laudis ari atsinusch, ka wisur, tur Karliski padishti, jahlahs jauna kahtiba un dshwiba.

No Turzijas. Kā no Konstantinopeles teel sīnohts, tad Turku waldiba eefneegufe pee ahrsemju weetneekem rakstu, kura pah to schelojahs, ka Nagusas pilsēhtā atrafdamahs komiteja preeksch kara-apflahdeteem sawu palihdsibu sneedsoht neween teem, kas zaur karu tikusch apflahdeti, bet ari isgab-dajohht kara-mantas nemeerneekem. Mineta komiteja it atklahji strahdajohht Nagusā un esoht, tā fakohht, ka ihsta saweenofchanahs weeta preeksch dumpineekem. Kas Dalmazijā notee-koht, ar to Turku waldiba pawisam newarohht buht ar meeru.

— Tas jaw wairal reisu peeminetais preekschlikums preeksch Turzijas faturoht schahdus prafijumus: 1) ka wiseem buhtu pilnigi atwehlehts turetees, pee kahdas tijibas katrs grib; 2) ka nodohschanas turpmal naw isrentejas wairal sohltitajem (zaur ko lihds schim leelas nelahrtibas notika); 3) ka taiinas nodohschanas (kā par prohwi galwas nauða u. t. pr.), kas teel malfatas no Bosnijas un Herzegowinas, tiktu tikai isleetatas schim pawalstim par labu; 4) ka tiktu eezelta komisija pa pusei is muhamedaneescheem, pa pusei is kristigeem, kura lai gahdatu pah minetu nofazijumu pareisu isdarischanu, un 5) ka semneeku jaimneezibas buhschana tiktu labaki eegrohsita. Turku waldiba sohlijusehs augscham mineta preekschlikuma prafijumus ispidiht, tikai wina wehlahs, ka treschais prafijums tiktu pahgrohsihts, tā ka preeksch Bosnijas un Herzegowinas nebuhtu zitads likums kā preeksch zitahm Turzijas pawalstehm.

No Kofandes atnahufschas swarigas sinas pah tureenas nemeeru. Kreewijas shwaka is pretineeks Kofandē bija Abdurahmans-Awtobadschi, kas bija laudis famusmajis us karu. Nemeerneeki bija beidsamā laikā apzeetinajusches Andidschanes pilsēhtā. Kreewijas generalim Skobelewam isdewahs tai Stā Janwari mineto pilsēhtu sawā rohlā dabuht, bet nemeerneeku musinatajs Abdurahmans-Awtobadschis bija ispruzis un jaunu kara-pulku sawahkis stahjahs Kreeweem atkal preti. Tai 18tā Janwari winisch tila tā fakauts, ka gan ahjedsejahs, ka wisa tahtlaka pretoschanahs buhs gluschi welta. Winisch pasinoja generalim Skobelewam, ka ar wīnu griboht fatiltees. Tas ari notika. Sarunafchanā Abdurahmans-Awtobadschis isfazija, ka winisch pilnigi Kreewu Keisaram padohdotees un no muhju augsta semes waldineeka isluhdsotees schehlastibu. Zaur to nu nemeeri Kofandē beigti un padishtais Kofandes waldneeks jeb kahns tagad war atpakal nahst. Ap to paschu laikū zitam Kreewijas generalim isdewahs zitu Kreewijas pretineeku zeti fanemt, prohti Kalludar-beku, kas tureenas nemeerneekem bija par wadoni. Nemeerneeki, sawu wadoni saudejuschi, padewahs minetam Kreewijas generalim un nodewa sawus kara-eerohtschus.

— Kā no Rohmas minejam, tad kardinalam Hohenlohe bija fa-

runafchana ar pahwestu, un schi farunafchana jo eewehrojama, tapehz ka Hohenlohe jaw ilgatu laiku ar pahwestu faderigi nesafikahs. Tagad nu kardinals bija Rohmā un pahwests winam pasinoja, lai pee wina nonahsoht, tad ari kardinals nogahja un diwi stundas tur farunajahs, pee lam neweena trescha klahht nebija. Kardinals Hohenlohe peeder pee brihw-prahhtigeem

No Amerikas teel sīnohts, ka Luisianes walsti leela pahrestiba notikufe kahdeem Bahzijas pawalstineekem, kas us Ameriku aishajusch un Luisianes walsti us dshwi nometuschees. Diwahm familijahm usbruka laupitaji, isdsina nabadsinūs is winu mahjokkeem un aishedsinaja ehlas. Isdshitee, pusplik buhdami, raudsija is degdamahm ehlahm kahdus mantas gabalus glahbt, bet laupitaji wineem isglahbtas mantas atkal atnehma un uguni eefweeda. Tad laupitaji padishteem pawehleja, lai defmit deenu laikā tureenas apgabalu atstah-johht; ja to nedarischohht, tad tikschoht nokauti. Padishte aishajusch un buhtu beidsamā pohstā nogrimusch, ja schehligi zilweli nebuhtu pah wineem apschelojusches un wineem palihdsesusch. Tureenas Bahzeesch melesusch palihdsibu pee Bahzijas weetneeka Nujorkā un ari awises scho notikumū eelikuschi, lai laudis Bahzija nelaujotees famusinatees us aiseeschanu us Ameriku Luisianes walsti. Baj padishte kahdu taifnibu dabuhs pee tureenas teefahm, to turpmal warbuht dabuhs sinahht.

Balti wahrdi.

(Statees № 3. Beigums.)

Tahlak. Kahda muishneeka nama kurnā fastastahs spihsmāne un weza feewina. Wezene pahrdewa sawas ohtas, kuras us pilsēhtu bij atnesusi un to nauðu eefehja sawa lakata stubri. Ta tuhli mahjās negahja, bet nofehdufehš no kurwja isnehma sneega baltas sekēs un ohglu melnas kurpes. Spihsmāne to redsedama waizaja, waj schi wezās deenās wehl griboht eet us balli un dantscheem, bet wezene atbildeja, ka schi preeksch tam sawas kurpes ne-efmoht smeh-rejusi. Bet winas dehls, kas schepat pilsēhtā efmoht leelakais biskaps, schai efmoht dewis sinu, ka kad schi reis nahltu us tirgu, ari scho apmekletu un ehstu pee wina galda. To dsirdeja neween spihsmāne, bet ari zeenmahte, kas turpat sawuwuschus ahbotus no labeem atschkibra. Ta tad us wezeni fazija: „Tuhju dehls, biskapa augsta schehlastiba, schowakar pee fewis eeluhgusi wiju zeenigu muishneezibu. Tapehz winam gan labi patiktu, kad juhs schini deenā noliktu sawas semneeku drehbes un apgehrtohs muishneeku apgehrtā, krahjch-numā un stahstē, pee lam es jums waru palihdsēht, tadeht ka juhs ar manim efeet weenā wezumā un weenā leelumā.“

To dsirdejusi wezene dohmaja, ka wijs, kas no zeenmahtes mutes iseet, ir ari falds ewangelijums, tapehz ta pallausija winas padohmam; nometa sawu rupju semneezes uswalku un gehrbahs dahrgās un smalkās muishneezes drehbēs. Us galwas ta uslika krahjchnu aubi, pee kuras bij wisgresnakās bantes, pukēs un spizes; ausis eelnabinaja pehrles kā selta bumbeeres, ap kaku aplika kruhsainu stahwu krahgu, apgehrtā melna samta kleiti, uslahra spohschu selta kehdi, kas sneedjahs lihds johstas weetai, un sawās kahjās apgehrtā smalkās kurpes, kuru purnugali bij ischubti ar pehrlehm un dahrgeem akmineem ka wisuloja ween. Tahdā leelā stahstē gehrbusehs wezene sahlē eegahjusi un leelā speegeli flakidamees fewi no,

galwas libdf kahjahm eeraudfidama dohmaja, ka wina nu bisflapam labaki patiks neka fawâ semneezes uswalkâ.

Kad nu wisi weesi bij fapulzejuschees, tad ari patâ bisflaps cenahja sahlê fapulzetohs apfweiznadams, gan ar wahrdeem, galwas paflaniſchanu, gan rohkas sneegſchanu, til fawai mahtei ween tas pagahja garam, it kâ kad to nemaſ nebuhtu redſejis. To redſedami wisi weesi kahduſ ſohtuſ no winas atlahpahs, kâ kad ta buhtu nezeeniga ſtahweht winau widâ. Zeenmahtei to eeraugohht palika dikti ſchehl, ka wina nabaga ſemneeka feewinu bij pahrehtuſi un tai fawas drehbes uſdewuſi, bet nelaimiga mahte dehla nizinaſchanu newaredama pazeest ſtkehja pa durwim ahra, ka waretu dohtees prohjam. Pee tam nama uſtrauga feewa to notureja zeeti un ſaka: „Rebedſeet, juhu dehlê, bisflapa lungs, grib fawu mahti pee feewim patureht, bet tahdu, kahdu Deews tam to eedewis, bet ne tahdu, kuzai no paſauligas lepnibas un augſtprahtibas ir aiſgrahbta meeſa un dwehjele. Tapeh; wiſſch juhs ſpihſmanei ir uſdewis par to gahdaht, ka juhs fawâ uſwalkâ pee wina ee-eeſeet, tad wiſſch juhs atſihs par fawu mahti un uſnems ar gohda bihjaſchanu.“

Seewina ſcho padohmu atkal peenehma. Apgehrba fawas ſemneezes drehbes un gahja atkal eelſch ſahles. Nu bisflaps ſteidſahs winai pretim, ſneedſa rohku, apſehdinaja to augſtakâ weetâ pee galda un iſrahdiya tai pilnigi fawu behniſchſchigu gohda bihjaſchanu. Wiſi weesi tagad wezenei klahſtal wiſſiſahs, kas bij augſta lunga zeenijama mahte.

Tahſtal. Quteram ir taiſniba, kad wiſſch rakſta: Apalſch praſtahm drahnahm un eelſch paſemigeem wahrdeem ir daudſ augſtprahtibas un paſaule ir pilna ar tahdeem, kas fewi nizina, lai ziti tohs ſlawetu, kas fewi libſdami paſemojahs, lai zaur to waretu uſliht augſtakâ weetâ, kas no gohda dohſchanas tâ kâ atraujahs un behg un tomehr eelſch tam grib gohdu ſakert. Ir deefgan ari tahdu, kas fewi ſaujahs par leeleem grehzneekem, bet newar panest, kad ziti teem ſaka kahdu nepatihſtanu wahrdu.

Dſihwoja kahda feewa, kas ar paſauli daudſ bij grehlojuſi. Ta ſajija, nu eſmohht deefgan grehlohts, un taiſijahs no launeem darbeem atgreſtees, kas ari ziteem buhtu par preelſchſihmi. Wina eelſchſahs weentuligâ lambariti, eelſch kura nedſ ſaule nedſ mehneſ newareja eelſkatitees un tur pate fawu dwehjele mohzija. Durwis bij maſ lohdſiſch, pa kuru gaiſmina eeſpideja un meita pa to wareja eeſneegt wiſfadas wajjadſibas. Ari laudis garam eedami wareja eelſkatitees, ka wina tur fewi laboja. Wina fehdeja uſ ſema benliſcha un rohkas ſchnaugdama un azis nolaiduſi raudaja un waideja, ka wina eſmohht ta leelako grehzneeze, kas ne-eſmohht wehris, ka Deews weenigu no fawas mihtas ſaules ſtareem uſ winas leekoht ſpihdeht.

To dſirdeja winas kalpone, ne weenu, bet daudſ reiſes gar winas lohdiſtanu eedama un kad kahdâ deenâ kahds ſweſchneekſ preelſch-namâ eenahjis kalponei waizaja, ſo wina no fawas kundſenes dohmajoht, tad wina atbildeja: „Eſ winau turu par leelako grehzneezi, kahdu til paſaule nejuſi no Potiwara feewas laikeem; jo tâ ta laba dwehjele dohmaja: Ka maiſi tu ehđ, ta dſeejmu tew buhs dſeedaht. Bet pirms ſchi laba dwehjele wehl fawu muti nebij aiſwehruſi, tad kundſene zaur maſo lohdiſtanu galwu no grehku noſcheloſchanas lambariſcha iſbahjuſi kledſa: Kâ tu lanata tâ wari meloht; eſ eſmu lohti gohdiga un deewbihjiga feewa! Par to nabaga kalpone

tâ fatruhkaſs, ka wina drebedama atbildeja: Eſ daudſreiſ eſmu dſirdejuſi, ka juhs paſchi fewi ſauzeetees par leelako grehzneezi un dohmaju, juhs no fewim tal runaſeet to pateſſibu.“

Tahſtal: Spanija kahds lungs wiſu fawu naidu paſpeh- leja eelſch laimes ſpehles un winam nelas wairaf ne-atlika ka ſelta greſſens uſ maſa pirſtina. Behdigi ari uſ ſcha greſſena ſpehledams wiſſch kaulinus eelſch bikera kratidams Deewu luhdſa, lai tas winam dohtu laimigu ſweedeenu. Bet ſpehletaja luhgſchana ir kâ ſeeju burſguls uſ uhdena, to nelabais aiſ ſpehles galda fehdedams pahrupſch widâ puſchu. Tâ tad ari kundſiſch trihs reiſ ſweeſdams wairaf ne-uſſweeda ka trihs ween azis. Par to wiſſch palika kâ traks, lehja no galda, ſtkehja uſ mahjahm, lika apſedloht fawu ſirgu, apbrunojahs patâ un jahja uſ ſirgus plazi. Tur tas pilnâ kalla iſſauza, kas ſchim waroht peerahdiht, ka Deews eſoht, kas laimi dohdoht, tam ſchis ar ſohbinu wareſchoht peerahdiht, ka nelahda Deewa ne-eſoht.

Tahduſ ſaimoſchanas wahrduſ dſirdeja kahds wehwers fawâ pagrabâ un ſajija: „Eſ newaru to eeſpeht ar fawu ſchautuwi, bet kad eſ buhtu Deewa weetâ, tad eſ no debeſim liktu nahtt ugunim un ſehram, kas aprii to beſdeewigu.“ Un kahds ſtrodherſ tohs paſchus wahrduſ dſirdeedams teiza: „Kad eſ buhtu wiſſchzigs, tad eſ pawehletu no meſcha iſnahtt lahſſcheem un wilkeem, kas tam ſaimotajam aiſbahſch muti.“ Tapeh; ari kahda atraikne tohs wahrduſ dſirdeedama ſajija: „Man wairaf naw ka flohtas kahts un krukis, bet kad man buhtu ta wara, tad eſ ari ar teem tam ſchaunas aiſbahſtu, kas ſazelahs pret paſchu wareno.“

Tomehr Deewam newaijadſeja ne lahtſchu, wilku, nedſ uguns nedſ kruka, kas wina pretineeku waretu ſadragahht. Wiſſch ſuhſtija diwas maſas lapſenes un tahs par beſdeewja brunahm nelo nebehdadamhs eeduhra wina waigôs un azuplautſtinds un tam wiſſas weetâs ſahla eelaiſt ſawus dſelonuſ, ka wiſſch ar ſklubu no ſirga kahpis krita uſ ſaweem zekeem un luhdſa Deewu, lai tas ſchim palihdſetu iſglahbtees no tahdu mohzitaju dſeloneem. Jo maſa brihdi wina meeſas tâ uſtuhſta, ka wiſſch newareja nodabuht nedſ ſawus brunuzimduſ, nedſ kruhſchu-brunas un laudim wajjadſeja tam nahtt palihgâ to iſglahbt no lapſenu nageem. No ta laila wiſſch neweenu wairſ ne-uſwedinaja peerahdiht, ka Deews eſoht, kas launu ſohda un labu gohda.

Baitais wehl daudſ tahduſ ſtahtinus zehla preelſchâ, kas laudim kehrahſ pee ſirds un atjaunoja winau launas dwehfeles. Labi buhtu, kad ari muhju apgabalds un laikôs tahds Baltais ar weſeleem lohjekteem un ar augſtaku ſinaſchanu ſaweem tuwakeem liktu dſirdeht ſawus ſchlihtuſ, baltuſ wahrduſ!

F—on.

Preelſchraſti

preelſch Widſemes lauku ſtlohlahm no Ewangeliſtas-Lutheriſſas tizibas.

II. Par ſtlohtu waldſchanu.

(Stateſ 1.)

A. Par kirſpehles ſtlohtwaldibu.

§ 48.

Katrâ kirſpehlê ſtlohlas it ihpaſchi teel uſtraudſitas un uſlohp- tas no paſchas ſtlohtwaldibas.

(Semn. III. no 1860 § 596.)

§ 49.

Ja stohlwaldiba pastahw apatsch stohlas-basnizvorstehera preetsch-
sehdeschanas is tahs kirspehles mahzitaja, — draudses-stohlmei-
stera un kirspehles-stohlaswezata. Stohlas-konwents to stohlas-
basnizvorsteheru iswehle pehz teem nolifumeem, kas par to stahw
spehla.

Kad tahda kirspehle rohnahs wairaf draudses-stohlmeisteru,
tad katrs no wineem stohlwaldiba tik eet preetsch sawa aprinka
leetahm.

(Semn. lit. no 1860 § 594 un 596.)

§ 50.

Wisi kirspehles basniz-pehrminderi un stohlas-wezati paschi
sawa starpa weenu iswehle par kirspehles-stohlaswezato.

(Semn. lit. no 1860 § 596.)

§ 51.

Stohlwaldiba tohs stohlas wezatus preetsch ik latra pagasta
iswehle is pagasta amata-wihru un pagasta-weetneefu flaitka.

(Semn. lit. no 1860 § 597 un gubern. waldibas patente no 30. August 1867.)

§ 52.

Basniz-pehrminderi un stohlas wezatee katrs sawa pagasta-ap-
rinki, ir stohlwaldibas tuwalee palihgi. Wineem ir schee darbi:

- wismasafajs weenrei par nedetu, ja ween eespehjam
festdeenäs, stohlas apmekleht un redseht, waj behrni
ari nahf stohlä;
- to strahpes-naudu par aistawetahm stohlas-deenahm sa-
nemt no tahdu behrnu wezakeem un audsetajeem, kas
lahrtigi nenahf stohlä; mehnescha gala wini to naudu
atdohd, fur peenahs;
- bes kaweschanas pagasta-wezato usajinaht, lai to stohlas
strahpes-naudu peedjen, ja tee, kam peekriht maksahf, to
ne-eemaksa ar labu;
- par to gahdaht, ka stohlmeisters wifu sawu lohni lahr-
tigi dabu sawa laika, un ka wifas wajadibas preetsch
kurinaschanas, apgaismoschanas un rakstichanas, zit
nolifts, winam teel dohtas rittiga laika;
- par to wakteht, ka wisi stohlwaldibas nolifumi rittigi
teel peepilditi.

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

§ 53.

It gadus preetsch seemas-stohlas usfahschanas un preetsch ta
stohlas konwenta, kas Mai mehnesi jatur, stohlwaldiba tur sa-
was lahrtigas sehdeschanas; bes tam wina sapulzejahs latru reis,
tad pehz stohlas basnizvorstehera padohma, waj pehz kirspehles
mahzitaja usbildefchanas israhdahs par wajadfigu; stohlas bas-
niz-vorstehers tahm sehdeschanahm ir preetschsehdetajs, kirspehles
mahzitajs mehds buht to apspreeschamu leetu preetschä-zehleis;
wisch ari wed ihfu protokoll par teem apspreedumeem.

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

§ 54.

Zuhlit pehz ta konwenta un wehlatajs lihds 1 Juni stohlwal-
diba tahs stohlas-sinas un tahs statistikas stohlas-tabelles ja-
eestelle pee laufstohlu aprinka-teefas.

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

§ 55.

Stohlwaldibai peekriht:

- mahjas-mahzibu usfraudsiht, to paschu kohpt un zelt pehz
stohlwaldibas lohzeffu preetschzehlumeem;
- (Semn. lit. no 1860 § 594.)
- gahdaht par pagast- un draudses-stohlu eezelschamu pehz
laufstohlu aprinka-teefas nolifumeem;
  - sawa aprinki pahraudsiht wifas pagast-, draudses- un
no priwattaudihm ufturetas (§ 27.) laufu-stohlas;
- (Semn. lit. no 1860 § 594 un 596.)
- pagaststohlmeisterus apstiprinaht, pamahziht, usfraudsiht
un apstrahpeht (§ 34.), ka ari no amata nozelt, ja tee
ir nedertigi, waj sawu amatu nekohpi, waj peedaufsigi
dshwo;
  - draudses-stohlmeisterus usfraudsiht, norahf un ja wajaga
nolift no amata us tahdu laiku (§ 36.);

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

- lahrtibu gahdaht pee behrnu sawaldichanas stohläs;
- par to usfraudsiht, ka pagast- un draudses-stohlu nami
lihds ar tahm zitahm peederigahm ehtahm, derigi teel
eerikteti un uftureti, un ka stohlmeisteri lahrtigi sawu
lohni dabu rittiga laika.

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

§ 56.

Stohlwaldiba tahs palihdsibas, kas likumu preetschrahtsteem
par ispidichanu ir wajadfigas, pagehr no stohlas konwenta un
schim ari zet preetschä sawas peepreffchanas preetsch stohlasbuh-
schanas tahtalas ustohpschanas un zelschanas.

§ 57.

Kad stohlwaldibas nolifumi, kas dibinahs us likumu waj us
stohlu wirswaldibas preetschrahtu, neteef peepilditi, tad stohlwal-
waldiba usajina palihga pagast-wezato; seheloschanas par to,
ka pagast-wezafajs tahs usajinaschanas nepeepilda, ja-usdohd
pee draudses-teefas.

(Semn. lit. no 1860 § 596 un gubern. wald. patente no 30. August
1867 Nr. 115.)

(Zurpmat wehl.)

Atbilde us „Isskaidrojuma“ neskaidrumeem, Jaun-Kempu basnizas leeta.

Kaut gan no Jaun-Kempeneescheem pascheem wiau basnizas
leeta isskaidrojums jagaidams, tomehr turu par wajadfigu
us Baltemales pag. wezaka N. Lindin. l. parastitahm 8 punk-
tehm eelsch № 52. p. g. — rakstihahm pret manu rakstu
№ 48. — atbildeht: 1) Juhš rakstet: „Laudis fwehta
deenä rindäs ween brauz us basnizu.“ (Prohtams, sche ir
runa tik no pee J.-Kempu basnizas peederofcheem.) Ja ta
buhtu, kadeht tad „behdatees?“ Bet tadeht, tad ta naw, ir
„jabehdajahs.“ 2) Juhš arjaunojeet manu teikumu: „Jaw
zetorts gads — bes basnizas.“ Tadeht „gan esohf laiks.“
— Ja, bet kadeht un kas pee tam wainigs ka „Jaw zetorts
gads?“ Waj tas pasudinaschanas almins, to sche us manu
galwu dohmajeet mest, nekriht atpakal us Jums pascheem?

Bee tahs bihbeles weetas, ko man usrahdeet, Juhš faleet:
„Wisch dohma, ka weza (basniza) war Deewu peeluhgt.“
Bet waj juhš gan dohmajeet, ka weza newar? Jauna mah-
ziba, kas laikam tik „isskaidrojuma“ farakstihajam pasihstama-
Wisi kristiti laudis pehz tahs paschas bihbeles weetas wahr!
deem tij, ka Deewu jeb kura weeta war peeluhgt. Rakstihaj
atradis Kempu basnizu par tahdu, fur to newar. — Jums
to padohmu dohdu, pascham ar to no Jums minetu weetia
eepasihtees. Ja Juhš to weetu jel mas buhtu fapratufchi,
tad Juhš wis netihlotu pehz Deewa-nama „schini kalnä,
un man ne-atbildetu: „wisch dohma.“ — Jo ikweenam,
kas zitahs is fw. raksteem grib pamahziht, tam wispirms pa-
scham ar teem ja-eepasihstahs; zitadi tahdam iseet tik pat greiff,
ka tagad Jums. 3) Ta wehleschanahs, lai basniza „dr.
widu“ nahktu, ir pagalam aplama. Juhš paschi usdohdeet
to mehru no Siguldas basnizas lihds Allaschu rohbeschahm
7—9 werstes. Bet kapehz ne-usdohdeet ohtru draudses malu
kas lihds 20 werstes tahli? Juhš Sig. draudses tahtummu
us Allaschu pusi steepeet, gan zaur to gribedami manu teikumu
par aplamu peerahdiht, ka es teizu, ka Sig. basniza stahw
draudsei „weenä gala.“ Bet zaur scho Juhš ne mianu, bet
paschi sawu rehliinu sajanzeet. Jo ja gribet leegt, ka Sig.
b. draudses weenä gala nestahw, tad ta tal stahw draudses
widu. Un nu Juhš gribet ari scho ohtru muhsu dr. bas-
nizu „dr. widu.“ Ta tad pehz Juhfu rehliina isnahktu abas

Rihg. Latw. beedriba.

- 1) Peeltdeem, 6. Februari, un wifās nahlofchās ohtdeenās un peeltdeenās, no pulst. 7 līdz 9 watarā, — lasiſchānas-grahmatu iſdoſchāna.
- 2) Swehtdeem, 8. Februari, pulst. 4 pehž puſd. — runas-wihru ſehdeſchāna.
- 3) Swehtdeem, 15. Februari, pulst. 8 watarā — humoristiſgas wafars un no pulst. 11 danzoſchāna.
- 4) Betortdeem, 19. Februari, pulst. 9 watarā — gada-ſwehtti.
- 5) Peeltdeem, 20. Februari, pulst. 9 wal. — balte. Preeſchneeziba.

„Zeribas beedriba.“

Tai 14. Februari

weeſibas wafars ar danzoſchānu.

Malka beedru kungeem 30 kap., beedru dahmahm 20 kap.; zaur beedreem eewesti kungi malka 40 kap., dahmas 30 kap. — Geſahums pulst. 9 watarā — beigas pulst. 5 no rihā. Preeſchneeziba.

Weetalwā,

22. Februari ſch. g. buhs teaters.

Sahlums pulst. 5½ pehž puſdeenās. Pehž tam weefigā wafars. 2

Par ſinu!

Pee manim, Behtis, teel wifadās ſortes ſahgu-ſohbi par jaunim eeliki un eepreſti.

G. Bergmann,
atſelgu-kalejs.

Mestawas gubernija 1 werſti no aprinka pilſſehtas Cholmas, pee leelahs Tubora upes teel uhdens-dürnawas labā buhſchānā ar diweem malfchānas gan-geem lihd ar dšiwowjamu-ehlu un zitahm ſaimneezibas ehlahm, ſmehoi, ſehtas un dahra-plazi un wifu bagatā krahpimā kufamū un nekufamū inwentaru no watejas rohtas ſem labeem nolihgumeem pahrdoh-tas. Tuwatas ſinas dabu ſināht waj nu zaur rak-ſteem jeb turpat, un pahrdohſchānu ſalihgti dširawu ihpaſchneets Alekſander Kongs, turpat.

Lihd 100 puhraweetas arama un 50 puhraweetas plawu seme,

tura lihd ſchim ar ſalpeem ween ir ſtrahdata ti-kuſi, tiks no Jurgeem ſch. g. uſ puſgranda ſtrah-dāſchānu iſdohta. Ram patitohs, to ſlaidratu ſinu par tam war dabuht Grefenfeldt jeb Dahrineek-muiſchā, 2 werſtes tahtamā no Limbaſchu pilſ-ſehtas.

Weenas labas flaweeres

ir par 65 rubl. pahrdohdamas leelā Suhmann-eelā № 38.

Pehrfohnes muiſchā,

Maht pee Keepajas pilſſehta, ir

diwas iſtabas

preeſch-amatneela jeb dahrjneela no Jurgeem 1876. iſnohmajamas. 3

Weens ſirgs latrā eejuhgā drauzams preeſch weegla un geuhā darba, ir pahrdohdamas Maſtawas Ahr-Rihgā, Kateju-eelā № 55 ſehta, pee kufchāra.

Weens 1½ gadus wejs

bullis

no Maſaſchu muiſchās ſlalks teel pahrdohs Maſaſch-muiſchā.

Brahlu Afarn bohde

pee Alekſandera wahrteem № 164,

peedahwa par lehtahm zenahm tabaku, ſiſchās ſilkes trihs ſortes, petroleumu, ſeepes un zukuſu pa 18 kap. par mahzianu. 3

! Sina preeſch dreimaneem!

Ratiu dſelſchi ar eegreesteem un aridſan negreesteem ſpaleem, ratiu drahtes un paminiu naglinas, un tee no ta wifu ſmallaka tehrauda taiftee dreimanu plaanee, apatee un ſtruhwu greeschamee kalti, ir pilnā krahpimā atroh-dami un teel par mehreņu zemu pahrdohi, tai

weenteeſigā, wifu-wezakā un gruntigā

D.

Redlich

Engliſch u magasihne.

Louis Lundmann un bdr.

Baltijas dſeedat. pagrabs

Rihgā, Kalku-eelā Nr. 2,

peedahwa lehtas un dahrgas ſortes wifus ahrſemes un Kreewijas wihnus tā arī biſchofu, punſch, Schweizijas ſahlu-wihnu, rumu, konjaku, araku, porteri, Donſkoi wihnu, limonades, soda- un ſeltera-uhdeni, wifus teizamā un paſihſtamā labumā.

Muſſu magasihne un pahrdohſchāna par Rihgas pagraba zenahm atroh-rohdahs Jelgawā pee F. A. Klein kunga.

Labi kartupeki,

ohſchlapinas, ir pahrdohdami Nikolai-eelā № 4.

Weena alus-bruhſchā drabinas

teel uſ nohmū iſdohtas. Tuwatas ſinas Ahr-Rih-gas Saunā-eelā № 13, kantohri no pulst. 12—2.

Ed. Bietemann un beedris

Rihgā,

paſ-kambaris un pehrwu-bohde,

Pehterb. Ahr-Rihgā, Kalku-eelā № 15, pahrdohd leelās un maſās dakās par lehtu zemu wifas ſortes lapu-tabaku, ſahli un ſilkes, tā arī Belgeeſchu un Amerikaneeſchu wahgu-ſmebri.

Vinu- un pakulu-dſijas

wifos numuros teel pahrdohſas

B. Eugen Schnakenburga
kantohri Rihgā,

Leelā Pils-eelā № 1, preti biſchās namam.

Uguns- un ſaglu-drohſchus

naudas- un dokumentu-ſtapijus

ar uſteikſchānas - rakſteem un medateem trohneti Rihgā, Maſtawā un Jelgawā,

ihpaſchi derigi preeſch muiſchu- un pagastu-wal-diſchānahm, tur uſ legeri un pahrdohd ſem ap-galwoſchānu lehti

Vühr un Zimmerthal,

Rihgā, leelā Smilſchu-eelā № 7.

Preeſch meldereem!

Lokomobiles

un uſ weetas ſtahwedamas

damſmaſchines,

par iſlihbſeſchānu, tur truhſt uhdens-ſpehta, pahrdohd

Ziegler un beedris,

Rihgā, Pils-eelā № 19. 1

Superſoſtatus,

ihsto Leopoldshalles kainitu

pahrdohd par lehtahm zenahm

B. Eugen Schnakenburg,

Rihgā, preti biſchai.

Tai nakti no 4. uſ 5. Februari ir Maſt. Ahr-Rihgā, maſā Keepneeku-eelā № 34 noſagis

melns ſirgs

ar jaunahm ſuhrmana kamanahm № 409. Kama-nas bija gaiſchi dſeltanas un ſirgam bija ſchora weelā norihweta ſpalwa un ihja kupla aſte, un ſchoras ar miſinu apaltas, wehribā ar wifahm kamanahm 200 rubl. Kaſ ſcho ſirgu ar kamanahm waretu uſihmeht, teel luhgts pret

20 rubl. patezibas- algu

nodoht Rihgas polizejai.

Swehtdeenās watarā tai 1. Februari ſch. g. ir Steenes-muiſchās (Wpſch) Reijas Maht ſaimnee-tam Andrei Awan pee Satur-trohga noſagta ſar-tana, ſahdus

10 gadus weza kehwe,

ar lauku peeri. Kaſ pahr ſcho ſagto kehwi waretu ſlaidras ſinas doht jeb to peefſapeht, dabuhs

10 rubl. patezibas-algu

pee Steenes-muiſchās pagasta walbiſchānas.

No ſenſures atwehlehts. Rihgā, 6. Februari 1876.

Drilehts un dabujams pee bilſchu- un grahmatu-briketaja Ernſt Plates, Rihgā, pee Pehtera baſnizās.

No polizejas atwehlehts.

Laimes kalejs.

(Statecs № 3.)

IV.

P u n ā.

Bahwila nodohmas bija eefahlumā, tik ihfu laiku ween Limas-pilsfehtā ufturetees, un tad us Zero de Pasfo-pilsfehtu tahtak staigat, kur tas dohmaja bagatajās fudraba-kalna-raktuwēs trast kahdu weetu jeb darbu. Bet tas notikums pikanterijā, ar tas Indijaneefcham Gualpam zaur fawu leijerkasti isglahta dšihwibu, pahrgrohsija wina nodohmas. Leijerkaste Limas-pilsfehtā bija gluschi kas jaunš, un winas fkanas atrada leelu patifchanu pee eedšihwotajeem Peru-walfts galwas-pilsfehtā. Bahwils un wina leijerkaste tika flaweni pahri deenās un laudis uftuhfoja to kasti kā brihnumu, no kuras wiau ausim fkanaja tik patihkami meldini. Un netik ween melnee, Duluati, Zambo u. t. pr., bet ari staltee Bez-Spaneefchi un Kreoti klaušijahs patihkami jawado nedširdeto mustika-rihku un pehz pahri deenahm Bahwils tika weenumehr eeluhgts wišbagatafajās mahjās un wišlabafajās gohdibās, lai ar leijerkastes meldineem eepreezinatu laudis.

Kad tas atwehra fawu kalna-raktuwēs kasti, tad finams wifu azis bija brihnuma pilnas, jo leijerkasti greefchoht masee figuri wijōs zaurumōs un gangōs jahka peepefchi kustetees. Daschi no teem kala klinti, ziti atkal stuhma darbigi mafas taffchās us preefchu un atpakat, kā metalus no bedrehm waretu isficht, wehi ziti israhdiyahs, kā leelošs blukus grīboht jadauhht mafōs gabalōs, atkal ziti ischipeleja, kahpa pa trepehm us augfchu un us jemi, ihfi jafohht wifs preefch apbrihnotu fkatitaju azim israhdiyahs gluschi kā dšihws.

Preeka kleejchana atfkanaja, kad Bahwils atwehra fkapjadurwis un fapulzejušchees lungi un dahmas eefkatijahs fchini mafajā brihnumā pajaulē. Daschas stundas wini preezajahs apfahrt to, un kad Bahwils no peeufchanas wairs igaf ehrgelites newareja greeft, tad tam lihja no dewigahm rohlahm fudraba-lectus wiršū. Bahwils tika tik beefchi eeluhgts, ka nahfofchās deenās tas nemas newareja no tam dohmaht Limas-pilsfehtu atfahht. Winfch palika labpraht, jo eenahfchana, kuru tas dabuja, bija preefch wina deefgn leela un ari mantafahrigu prahtu wareja apmeerinaht, bet wehl daudf weeglat Bahwila.

„Dšels fwehlojahs,“ kā tas fajija daschurēf ar pilnu labatu no lahretigahm gohdibahm us fawu mahjas weetu atpakat greefdamees, — „dšels fwehlojahs, wajaga kalt, kamehr ne-atdseft. Gohdigais wezais, labais Lorenz, kad tu gan finatu, zil man eet jauft ar tawu kalna-raktuwē, tad tu preezatohs. Bet tik pazeefchanu — tew buhs wifu redseht, wezais draugs, kā tawš Bahwils zaur fawu laimi naw wis palizis nepateizigs!“

Tad nu Bahwils kala dšeli, kamehr tas wehl bija silts, un wina ufzihtiba pthwa bagatus augtus, tik bagatus, ka nesinaja ko dariht, kur liff leelo fudraba naudas gibu. Smago nafu us Pasfo-pilsfehtu lihdi nemt, nemas nebija eefpehjams, un tik pat mas tas nedrihffteja fawu maso mantinu atfahht Limas-pilsfehtā fwefchu rohlas. Ehrbega fainneeks, pee kura tas mahjoja, rahdiyahs buht gohda wihrs, un Bahwils apnehmahs, tam prašht padohmu.

„Ei, kungs,“ fainneeks atbildeja bes ilgās dohmafchanas „waj finat, ko Zuhš darat? Tas ir gluschi masa leeta. Gijat labā, gohdigā andeles mahjā, pehrkat par Zuhfu naudu ritigus drohščus Wahfsemes jeb Anglijas naudas papihrus, un tad fuhtat fchohs naudas papihrus, waj nu us Zuhfu tehwa semi jeb apmihjat atkal nauda, kad buhfeet nonahlfuschi Pasfo-pilsfehtā, us kureen Zuhš jaw gribat eet.“

„Pateifchan, kungs, Zuhfu padohms ir labs un tiks us weetas isdarihts,“ Bahwils atbildeja un dewahs us weenu bagatu Anglu bankeeri, kurfch tam jaw par gohdigu un patihkamu lungu tika usteikts. Wilsona kungs janehma to gauschi mihligi, eedewa Bahwilam papihrus, kurus ikktrā reifē Wahfsemē, Anglijā, Perū wareja iswehreht, un kad Bahwils wehlejahs, ka ari mahtei us tehwa-semi grīboht fuhtihht un ar to preeku dariht, tad Wilsona kungs peedahwahjhs to wifu isgahdaht ar firfnigu patifchanu, un mahtei riktigi aifsteleht to naudu. Bahwils peenehma fcho peedahwahfchanu gauschi preezigi un ar leelu pateifchanu, us ko Wilsona kungs tuhlt atdewa fcho isdarifchanu fawam pirmajam rakftu wedejam, lai usdohtu to naudas ismafšahfchanu Arnolda feewai, kahdam andeles draugam Wahzija.

Wilsona kungs tahtaki walodā ar Bahwila celaisdamees dabuja finaht, ka Bahwils ir mahzihts kalnu-razejš un tapehz tam fajija: „Zuhš efat kalnu-razejš un man ir weena kalna-raktuwē; waj Zuhš negribetut manā kalna-raktuwē darbu peenemt? Zuhš man patihzeet, ja dehls, kas fwefchumā fawu mahi ne-aifmirft un tai wehl naudu fuhta, tas teefcham buhs freetis ftrahdneeks un gohda-wihrs. Ja gribat manā deenastā eestahtees, tad pafakat, zil tahs algas prašiseet.“

„Zuhfu deenastā, Wilsona kungs labpraht eestahtohs,“ Bahwils atbildeja, „tikai luhdsami nofakat to laiku, kad waretu deenastā eestahtees. Ar algu gan islihgfim, es buhfchu ar meeru, ko man dohfeet.“

„Katrā brihdi warat eestahtees,“ Wilsona kungs atbildeja un tad fajija: „Kad juhš zelā dohšitees, tad Zums eedohfchu wehstuli pee fawa kalna-raktuwēs pahrwaldneeku, lai tas Zums darbu eerahditu.“

Bahwils Wilsona kunga peefohlijumu peenehma un ohtrā deenā wehstuli dabujis, dewahs us zetu. Zela fahlumā wifur daba parahdiyahs jawā-krahfchumā, bet jo tahtaki winfch jahja, jo retakas bija redsamās mahjas un zeemi.

Sahdišas pasuda un us juhdsu tahleem apgabaleem Bahwils ne-eeraudfija zitu nekahdu zilwēka dšihwofli, kā tik nejahtas Indijaneefchu buhdinas ar nabaga eedšihwotajeem, kuri to nemihligi uftuhfoja un wehl wifmasaf usnehma.

Ne-ibihjees tas kahpa arween' augftal, lihds paschahm fpizehm, kur tas wifu stahdu augfchanu us pilkahm klintehm atrada nomirufchu.

Behdigi kahdā deenā tas fajneedsa ar walara-frehflu pehdigo datu no stahwahs kalna-pufes, kura stahwu issteepahs pahr wina galwu pahri gaisā. Tas eedrohščinaja fawu peeufufcho, gruhhi atpuhšdamohs ehfeli pee pehdigahs fpehfa fanemfchanahs, un wifpehdigi tas fajneedsa to augftalo kalnazela galu, no kureenes tam wifs israhdiyahs brihnum' flaišti, ka aifmirfa pahrgahjufchahs puhles un draudedamahs breefmas. Us wakareem tas redseja fchaurahs kalna-eelijas pamafstinam aiftekoht fmišfchamās Peru-walfts krafta apgabalōs;

us seemeleem un deenwideem faneedja wina azis ar muhschigu sneegu un ledu aplahthas Kordiljeru-kalnu spizes, jeb melnahs tumfchahs pret debesi istteepdamahs stahwahs klints-tschupas. Kad tas wehl fawas azis gresja us rihteem, tad tahs flati-jahs pahr ne-ismehrojameem sahles-klaijumeem un augligahm ee-leijahm, kamehr pehdigi tahs atduhrahs pee augstajeem Andu-kalnu strehkeem.

Iggi winfch flati-jahs us dabas krahfchrumu, kamehr tumfiba aplahja wifu un afs rihta-wehjschs pahrwehfinaja wina lohzeklus. Tad tas luhfjojahs pehz nakts-lohrtela, kuru ari dabuja Indijaneeschu buhdina. Schi tas atrada sinams til flittu gutas-weetu.

Kad pa Kordiljeru-kalnu trepaineem pa-augstumeem nokahpi no winu muguras kahdas diwi lihds trihs tuhstosch pehdas, tad nonahf us iplatita, wilneem lihdsiga kalna-lihdsenuma, kuzsch istteepjahs lihds Basco-pilssehtai. Scho kalna-lihdsenumu nosauz par Puna no Peru-walstes, kuras klima ir til pat nemihliga, ka us augstahs kalna-muguras. Pahrscho Punu Bahwilam waijadseja wehl pahri jacht, lai Basco-pilssehtu waretu faneegt.

Rihts bija jaw tuwuma, un no faules stareem eefahka ari ar muhschigo sneegu apfegtahs Kordiljeru-kalnu spizes weegli nosahrkt, kad Bahwils atstahja nabaga Punas gana buhdinu, pee kura tas mahjoja isgahjuschu nakti. Tas uszehlahs un gahja ahra, kur tas atrada no aukstuma drebofchu maulehseli, wakarâ pee almena peeseetu. Nebehdadams par fawa jaimneeka aisleegschanu, kuzsch to usajinaja til ilgi pee wina palikt, kamehr kahds zits zelineeks staigatu scho nelaimu pilnu zelu pahrs Punu pahri, Bahwils kahpa us fawa ehseka, us kura sipruma tas wareja palaisstees, un jahja prohjam.

„Sargatees no Betas un Surumpes,“ gans kleeedsa tam pakat. Bet Bahwils neklausijahs nelo daudj us wina kleeegschanu, tikai steidsahs tahtaf.

Wehl aplahja wifu apgabalu beesa migla un faweenojahs ar to nakti bagati fanahljuschu sneegu behdigâ weenadâ bal-tumâ. Pa flittu schauru zetu tas jahja tahtaf, kamehr pehdigi pehz kahdahm stundahm faule miglu isdalija un no degdameem faules stareem sneegs bija drihs pasudis. No siltumas aisanets, kura wina fajasaluscheem lohzeekteem eedewa jaunu dschwibu, Bahwils jahja pa fawu zetu tahtaf prohjam.

Bahwils jahja tahtaf un tahtaf. Pamasitinam usmohdahs dschwiba Puna; apgabala weenadiba pasuda; wikunas*) gannamee pulki tuwojahs tam it ka weentuligo reisneeku gribedami apbrihnoht; klints paslehpumos usmohdahs sternas un skrehja pa stahwo kalna-pusi prohjam; pamasitinam nahza no fawas alas ar fawadeem rageem Punas-irschis un flati-jahs gluschi apbrihnohts ar fawahm leelajahm, melnahm azim jachtneekam pakat, un jautrei klints-faki spehlejahs bes behdas aplahrt winu un no-ehda masahs sahlikes, kuras til ko apgehrba klints-fschirbas.

Arween tahtaf Bahwils rikschoja us fawa mohdriga maulehsela, kuzsch pa tam jaw islikahs peelusis, kad faule wehl nebija noceetejus. Bahwils nokahpa un atpuhtahs, tad drohschi tas jahja us preefchu, pa puslihds stahwu pa-augstumu us augfchu, bet tam waijadseja arween apstahtees un elpi atwillt, un beidscht to, ka nekad, fagrahba leelas isbailes. Schis isbailes palika arween leelakas; tas prohweja eet tahtaf, bet

*) Peru-walstes atas bameels ar fmalu wilau.

ne-aprastamas bailes pahrnehma winu. Dstirdami wina firds pulsteja, wina dwaščas wilfchana tika ihja, tam israhdi-jahs, ka wefals kalns guletu us wina kruhtim, wina luhpas palika silas un uspampa; no plastineem speedahs afins ahra, un prahti fahka sust. Tas neredseja, nedfideja un nemanija wairs neta; tumfchi pelehka migla peldeja preefch wina azim, galwa reiba un tas us kahjahm wairs newareja stahweht, bet wispehdigi tam waijadseja noliktees us semes.

„Schi ir tad nu ta Weta,“ tas dohmaja, „no kuras gans man lika fargatees. Schis ir tas launums, kuzsch jaw daschu zelineeku pahrs Punu pahri reissojcht ir gruhdis famaitaschanâ. Al, Kungs, apscheljoees pahrs mani un manu nabaga mahti, kuras atspaidis es esmu!“

Dohmas no mahtes tam rahdijahs doht jaunu spehku. Pehz brihtiaa tas fanehma fawus speklus un manija, ka jaw til daudj bija atpuhtees, ka no jauna us fawa maulehsela wareja kahpt. — Schis bija ari tas nohtigakais brihdis. Melni pehrkona debefchi bija uszehljuschees, nefkaitami sibeni atspihdeja, un tuwat nahdamais pehrkons apdraudeja muhsju bes pajumta buhdamu zelineeku. Par laimi nostahjahs pehrkona debefchi smagi ap metatu bagatahm Kordiljeru-kalnu spizehm, un til weegli padebefchi skrehja muhsju weentula zelineekam preti. Drihs pahrwehtijahs wini breefsmigâ sneega negaisâ, ka ka ledaina wehra tam gihmi kapaja un tam ikkatru azumirkli gribeja aistureht dwašču. Gelfsch masaf ka pusstundas bija atkal wifs apgabals ar pehdu dsitu sneegu apfegts, pirs un pakalns, eeleija un stahwa klints-pufe israhdi-jahs ka klaijums, ikkatru zeta pehda bija pasuduse, un wina listens palika ikkatru azumirkli schaubigake.

Maulehselis gahja pa tam gluschi labi fawu zetu, ka peepeschu eegrina purwi, ka tas nemas newareja ahra tikt. Ar apdohmu Bahwils nokahpa, un til ar it leelu puhliu tam isdewahs ar fawu zeta-dunzi, kuru tas lihdsi neta, atjwabi-naht nabaga lohpa kahjas, un to dabuht us zetatâs weetas. Iggi jahja tas schurp un turp, un mekleja fawu zetu tam bezgaligâ tulnesi. Behdigi tas to atrada; winfch bija apfihmehts ar pulka galwas kauseem un kauleem, kuri bija redsami wirs sneega un rahdija nastu-lohpu breefsmigo nahwi, kuri us schi zeta bija palikuschi apatsch uslittas nastas. Bahwils usluhfoja schohs pehdigohs atlikumus ar behdigahm azim, jo bailes bija pateesi deesgan tuwu, ka winam labaf ne-iseeschocht, ka scheem agraku maktigu sneega wehtru upureem.

Beepefchi isdalijahs debefchi un karsta semu-degdama faule speeda til dikti us balta sneega-klaijuma, ka Bahwils azumirkli manija negantas azu-fahpes, un til ar weenu preefch gihma aislahu lakatu tas wareja tahtaf jacht.

„Tad nu ari wehl ta Surumpe,“ tas ka papreefchu nopuhtahs, kad manija Betas mohkas. „Kapeh; es neklausiju gohdiga Punas-gana padohmam? Tagad waijadsehs man warbuht peezeest ar muhschigu aklumu manu patgalwibu!“

„Behz pusstundas eefahlahs atkal no jauna negais. Beepefchi aptumfchojahs debefs, isplahwa atkal ar sibeni un pehrkoni un ar breefsmigu wehtru neganti pulka sneega; tad atkal parahdijahs faule, bet slehpahs drihs ween aif jauneem pehrkona debefcheem. Ar bezgaligu puhliu tas jahja us preefchu; nabaga maulehselis til ar fahchtukuschu spehku wareja ispehrtees jaut to arween angstal peenahdamu sneegu, un drihs ari usbruka nakts. Sihws no aukstuma, bes spehka no zeta zeechanahm un bes ehchanas, nabaga zelineeks wa-

reja til ko fatureht pawadu, un nemas wairs nemanija fawas kahjas. Pee tam ar wehl bija wina zeriba bes preeka, jo lihdi nahkofcham nakts-lohrtelam bija wehl ko jaht wairaf ka astonas zelastundas, un schini tumfcha nakti un pa til dsitu sneegu nebija ne us kahdu wihs atrohdams zefsch. Peeufu-fchais maulehselis, kufsch jaw tfehertpadfmit stundas bes meega, bes ehfchanas ar fawu nastu us muguras, kad ari weenadi pret kalnu bija kahpis, taf newareja wairs tahlat, un Paulis jau dohmaja, ka buhfchoht pasudis, un bihjabs augdamam aufstumam jeb arween beesaf kridamam sneegam patift par upuri — ka tas peepefchi, gandrihs beigdamees, wehl pehdiga riktiga azumirlli manija weenu nokahrdamohs flinti ar weenu alu, kura tam apfohlija no negaifa patweh-rumu. Deews, kuru tas bija pee-fauzis breefmiga nelaimē, kura to apfpeeda no wifahm pufehm, bija paklauffijs wina luhgfchanas, — tam nebija wis nolemts, lai beigtohs eefsch dabas fpehku zihni-fchanahs!

Jauns siltums fkehja zaur wina dsihflahm; tas atrada fpehku, ka wareja no maulehfeta nokahpt un alu ismekleht. Schē nebija wis patihlama ufturefchanahs, bet taf no wehja un sneega wareja patwehrtēes. Bahwils apnehmahs tuhlt fchē palift par nakti. Ar mohlahm tas nofedloja fawu maulehfeli, un pataifija no feglu deka us flapjas aufstas semes few gutas-weetu. Maulehfeli tas pee-fehja tuwumā pee afmēra, kur tas atrada no wehtras un aufstuma druflu patwehrrumu un fahja ar kahju sneegu, lai tahs masahs sahlites waretu usmekleht, kuras auga paflehptas apafsch sneega deka.

Bahwilam ari tapat gribejabs ehft, ka nabaga lohpinam. Tas attaisija fawu fegla tafchu, isnehma pahri faujas maifs-graudiau, druflu maifes un faufu zeetu feeru, ka ari weenu pudeli wihna, un gribeja eefahft fawu maltiti, ka tas tagad peepefchi alas tumfumā pamanija weena zilwēka meefas, kas no wina til weenu fohli isfteepes un bes kufschchanahs guleja ka mirons us plikas semes.

„Deews, debeju Kungs!“ tas iffauzahs fabihjees. „Weens nelaimigs zelineeks! Un warbuht jaw nohst — un es weens pats ar lihfi, fchini weentuliga weeta!“

„Ka, kad wehl weena dsihwibas dsirkstele eefsch wina buhtu?“ tas pats fewi prafija. „Warbuht tu to waretu glahbt, un to fwehlodamohs dsirksteli atkal uspuhst par gaischu leefmu!“

Til fchim fawam nodohmam klaufidams tas fuhma wakarinas pee malas, wilka no kules uguns-leetas un eededfinaja weenu wahju gaismu, kura pa tam deefgan gaischi ap-gaismoja alu, lai Bahwils fawu nelaimigo zelineeku jeb beedri waretu flaidrat redseht. Tas peeneja fwezi tuwal un jauns brihnumē.

„Augstais Deews, Indijaneets Hualpa!“ tas ifsauza. „Ta ir brihnifchiga fatifschchanahs! Bet wehl ir dsihwiba eefsch wina — wina firds pufft wehl, lai ari til wahji ween! Kad til buhs eefpehjams, tad nabaga Indijaneeki wajaga isglahbt.“

Wahja gaisminā, kura kahdu brihtiau alu apgaismoja, isdijā atkal, bet Bahwilam newaijadseja tahs wairaf. Tas iswilka no kules wihna pudeli, uslika Indijaneefcha galwu few us flehpja, eelehja no stipra wihna tam druflu rihliē, bersa tam aufstahs stihwahs rohkas un deeminus, un kad kahdas minutes bija tā puhlejees, tad tas manija no weeglahs Indijaneefcha nopuhfchanahs, ka isgahjufe dsihwiba buhfchoht atpakat greestees. Winfch lika pudeli wehl weenu reif-pee luhpahm, un manija ar preeku, ka winas eefhda wihnu.

Behz masa brihtina Indijaneets pazehlahs un prafija ar wahju balfi: „Kur es efmu, un kufsch ir tas labais gars, kas ugumi manas dsihflās ir eededfinajis, un manas fafalufchas afinis ir atkaufejis?“

„Reprafi pehz tam,“ Bahwils atbildeja ar mihligu balfi. „Tagad dser wehl no fchi wihna, un kad tew gribabs ehft, tad fchē ir maifs-graudi, feers. Nem!“

Indijaneets ehda un dsehra. Arween wairaf un wairaf fafla wina lohzehti, un filta dsihwiba puffsteja atkal wina firdi. Bahwils ehda un dsehra ar wihu lohpa. Klusu zeefdami abi pa-ehda un atstahja pudelē til druflu wihna, kuru Bahwils prahtigi usglabaja preefch ohtra rihta.

„Bet tagad, kungs,“ Indijaneets runaja atkal, bet alas tumfumā nemas nepafihdams fawa glahbeja gihmi, lai gan tas stipri flatiyahs, — „waj tagad, kad Juhš efat ar mani dalijufchi fawu maltiti, — drihft Hualpa sinahft dabuht, kam tas lai muhscham ir pateizigs?“ Es Juhš luhdsu, runajat, kungs!“

„Tad tu man nepasini, Hualpa?“ Bahwils prafija. „Schi naw wis ta pirma reifa, ka mehš fateekamees.“

„Al, fchi balfi! Tā fkan mihligi manas aufis!“ Indijaneets iffauzahs. „Don Paulo Juhš efat, Juhš glahbat man dsihwibu jaw ohtru reif! Ja, Juhš efat! Bapreefchu pahrnemts no aufstuma newareju faprast Juhfu balfs fkanu, bet tagad — tagad es wairs nefchabohs. Don Paulo, Hualpa ir Jums diwi dsihwibas parahdā!“

„Neweena wahrda no parahda, mans draugs,“ Bahwils atbildeja mihligi. „Es efmu laimigs, ka weenu draugu atradis fchai breefmiga Bunā, un es negribu neko wairaf no tewis dsirdeht, ka til to, ka tu fchē efi atnahzis?“

„Hualpa melleja sahles us kalneem un Bunas eelejās,“ Indijaneets atbildeja. „Tas naw gulejis diwi naktis, tas bija peeufis un iffalzis, un tā tam usnahza zeta us Paslo-pilsfchetu sneega wehtra. Sneegs padarija to aklu un if-falkfchana bija stipraka ka wina lohzehti, — tas maldijahs ilgi aplahrt; ka tas schini alā ir eenahzis, pats nesina. Tas dohmaja, ka mirfchoht.“

„Peekufis, iffalzis, weegli apgehrbees un wehl turklaht fchis breefmigs sneega negaifs, — tas naw nekahds brihnumē, ka zilwēka fpehkam wajaga tift nospeestam!“ Bahwils fahija. „Nu tad es pateizu Deewam, ka tas man fchē ir wadsijis. Deews ween glahba muhs abus! Kad es fcho alu nebuhtu atradis, tad buhtu man tapat janobeidsahs ka tew, mans draugs.“

Ar ihfeem wahrdeem Bahwils istahstija fawas deenas gruhabas un gadijumus, un Indijaneets klaufijahs klusu zeefdamē un ar faliktahm rohlahm us kruhtim.

„Un kas nu?“ tas prafija, kad jaw wifu bija dsirdejis, kahdas wainas pehz Bahwils bija eenahzis fchini alā. „Ko nu gribat eefahft don Paulo?“

„Mana zeta mehrlis ir tas pats, kufsch taws,“ Bahwils atbildeja. „Es zereju, ka mehš rihtu riktiga laikā tiks im Paslo-pilsfcheta.“

„Hualpa fina zetu,“ Indijaneets atbildeja. „Tas derehs fawam dsihwibas glahbejam par zeta-waditaju. Bet waj tas drihft praht, ko don Paulo darihs Paslo-pilsfcheta?“

„Ja, gan, mans draugs! Tas naw nekahdas noslehpmē, un to wifu wari dabuht sinahft.“

Gradi un seedi.

Si muschu walste.

Mums muschahm ir wifa seme un gais, wifas kurtis un ehrbegi, wif zaurumi un schkirbas par dschwokteem. Tu zilweks dohmast: kapehz til dauds to dschwoktu? Nu tapehz ka mehs muschas esam brihnum waisligas. Zuhz zilweki to labi sinat, ka esam leelas gaismas nihtotajas, mehs gaismu tihri ka laisihit uslaisam; mums tapat ka Zums ir meesa un dschw-wiba, lai gan sikhla ka flata, bet zil mas gan Zuhz wehra leelat muhsu gara attihstichanu! Zuhz muhs mohzat un muhsu dsimumu pohstat, wifu wairak ar nahwigahm muschmirehm. Waj tas ir Zuhju usdewums? Zums ir skohlas un skohlotaji un tad Zums wehl palihga wajaga, ko Zuhz ari dabujat.

Zums ir us 500 dschwibahm weena skohla, bet kas war muhsu dschwibas isskaiht? Mehs tapehz wifas weena balfi issauzam: waj tas Zuhju usdewums! Zums wifadi skohlotaji, kas Zums mahja wifadas sinaschanas un Zuhju behrnus fagatowo us nahlamu dschw; bet kas mums muschahm dohs padohmu, ka lai mehs saweem eenaidneekem waram preti turetees, kas muhs tuhstoschas ar weenu spehreenu nogalina. Tad nu Zuhz zilweki gahdajat mums skohlas.

Zuhz dseedat us tshetrahm balsim mahfligi issrahdatus gabalus, ka ka mums afaras birst klaufootes; bet kas muhs mahzihs? Mehs dseedam tapat pa wezam, wifas us weenas balfo.

Waj Zuhz dohmajat, ka mehs swehtdeenas un swehtku deenas neswinam? Mehs muschas dauds meerigakas neta Zuhz pawadam swehtku-deenas, daudsfreis badu mirdamas ehdam wehl nahwigahs muschmires; bet Zuhz bagati buhdami ehdat ruhstas sinipes un dserat pohsta brandawihnu. Zuhz gehrbjatees smalki jo smalki, bet mums ja-istee ar sawu dsimtu uswolku, ar plahneem spahrnineem, ko Zuhju behrni is pahrgatwibas un nerahtribas mums israuj.

Ja Zuhz ihsti zilweki esat, tad esat ari pret mums zilwezigi, padaridami muhs par kreetnahm gudrahm muschahm, kas proht iswairitees no Zuhju nahwigahm baribahm.

Zitu muschu wahrda; weza muscha.

Strihdinsch.

Wezais Hugenbergers sawa laikä rakkija, ka „strihdinsch alasch ne-efoht par launu“ un gohdajamam nelakim ari taisniba, ka strihdini ir labi, jo zaur strihdineem neween war nahlt pee pateesibas, bet ari pee magarihschahm, jo kad diwi fahstihdejschees meeru lihgst, tad sinams magarihschas jadsch. Tadeht ari esmu leels strihdinu draugs, ihpafchi man patihkaks, kad kaimini ranjaks, mani ne-aistidami, ja tikai pee magarihschahm mani ne-aismirst.

Ta bija wezds laikds un ta es to laiku preezajohs, bet tagad ir jauni laik, ir zitadi laik un ar zitadeem laikeem ari strihdini palikufchi zitadi: tagad wairs nestrihdahs, lai pateesiba nahktu gaisma (jo tagad ir pateesiba, fur ir gaisma) jeb lai tiktu pee magarihschu dserschanas meeru falihgstohht (jo tagad bes falihgschanas dsch): bet tagad strihdejahs, lai neween sawu gudribu waretu israhdiht, bet ari sawus pretineekus pee-flahjigi jeb nepeeklahjigi nofumiht.

Daschs strihdneeks ar ehrgla spahrneem gaisds pazeldamees sawus pretineekus nofauz par lohpiineem, ohdeem, bischu teh-wineem u. t. pr. — daschs attal saweem pretineekem uskrauj grehtu-kules, uswell bruntshus, leel us galwas staigahht u. t. pr. un zits attal zitadi, ka kaks mohht un proht. Tahdi ir jaunu laik strihdini un wini ari ahtraki nebeigfees, lihds wahrdu wineem netruhks un papihra nebuhs ko drufahht.

Kad buhschu wajadfigohs strihdes wahrdu eemahziies un papihri eegahdajis, tad ar saweem pretineekem eesahkschu strihdianu, lai tohs waretu isschobht, nobildeht un ar gohda-wahrdem isgrefnoht. Gemeslis preeksch strihdina man ir tahds: kuzam sakamam wahrdam ir taisniba, waj: „meers baro“ jeb: „meers naw meegs.“ Tahmneeks.

Pahr mihlestibn.

Kas mihlestibu sehjis
Ir firdi zilwefam,
Tas tam ar eerahbijs,
Ka jabuht preezigam.

Kas mihlestibu sehjis
Ir firdi zilwefam,
Tas tam ar eerahbijs,
Ka jabuht behdigam.

Ausrums.

Jonns wihrs.

Kahda jauna feewa, pehz nodsertahm kashahm, kahdureif sawu jauno wihru usrunaja: „Mihlais wihrin! faki man tagad, zil wez tu esi? — Agrak, kad wehl til tawa bruhthe biju, tew to nedrihksteju prasihht.“

Wihrs: Es tagad, mihla feewin, glufchi jauns wehl esmu. Wehl ne pilnu nedetu wez. —

S: Ka tad tew ir grumbas peere un bahrdas ne mas?

W: Tahs ir zehlschahs is maneem puifcha gadeem, kuzu man ir 30. — Un bahrdas man tapehz naw, kad es wehl nedetu wez wihrs ne-esmu. — K—neis.

Waj atmini?

Waj atmini, fur primo mutiti man sneedfi
Un tewi karsti apstampt man neleedfi?
Ka manas luhpas lehni drebeht sahja
Kad tawahm luhpikahm jaw klastu nahja?

Waj pats tu to ar' toreif nomaniji,
Ka it ka flaisa rohste tu nosartust biji?
Waj atmini, ka abeem firdis fruhstis
Mums pufsteja tad saldäs mihlis' juhtis?

Waj atmini, ka galwianu pee fruhrim liki
Tu man, un no man karsti apstampta tad tiki?
Waj atmini, ko pirmreij saziju tad tewim?
Waj atmini, ko muscham wehlejees tu sewim?

Al dahrgaka, schee pirmahs mihlis' brihschi swehti
Lai nesuhd mums no peemiras til lehti,
Kur eng'lschi ar swehtu debefs jaimi
Muhz weenoja un dibinaja muhsu salmi.

K. Matfcherneeks.

Arbildedams redaktehs Ernst Plates.